

Konflikt wartości

We wszystkich rodzinach czasem występują takie konflikty, w których rodzice czują się skrajnie bezradni. Jest ich mnóstwo i dotyczą bardzo istotnych dla dzieci spraw: zagadnienia związane z ubiorem, wyborem przyjaciół, gustami estetycznymi, zagadnieniami moralnymi, celami życiowymi, osobistymi przyzwyczajeniami, postęпами w nauce. W tych sytuacjach dzieci zwykle uważają, że ich wartości są czymś stałym i nie podlegają dyskusji, nie dostrzegając powodu do zmiany zachowania. Sądzą, że mają prawo mieć własne przekonania i wybierać to, co im odpowiada. Dzieci nie są skłonne do kompromisu w zakresie swoich wyobrażeń o wartościach i poglądach. Podobnie jak ich rodzice i dziadkowie będą zażarcie bronić swoich praw. Wtedy zachowują się jak „śliska ryba”, która wymyka się z rąk, gdy tylko rodzice próbują zmienić ich światopogląd. Dzieci nie różnią się pod tym względem od dorosłych. Ilu z nas zgodzi się zmodyfikować swoje zachowanie tylko, dlatego, że ktoś twierdzi, że powinniśmy to zrobić? Dorośli by zacząć rozwiązywanie jakiegoś problemu muszą być przekonani, że ich zachowanie w sposób bezpośredni, uchwytny i konkretny wpływa na inną osobę. Rodzicom trudno zaakceptować fakt oporu dziecka w przypadku gdy uważają, że ich własne przekonania o wartościach są jedyne i właściwie słuszne. Nie mogą się pogodzić, np. z tym, że dziecko wybiera za przyjaciela, kogoś kto według nich jest nieodpowiedni, że fryzura nie jest w zgodzie z ich gustem estetycznym, że kolor bluzki nie pasuje do koloru spodenek, że dziecko uważa, iż nie musi dostawać piątek a trójki i czwórki to wystarczające dla niego oceny itp. W obliczu konfliktu wartości rodzice nazbyt często pozostają zagubieni i rozczarowani. Do najgorszych kłótni dochodzi, gdy rodzice w swoim rozczarowaniu i rozpacz wytyczają najcięższą artylerię – władzę. Gdy grożą, zakazują, karzą – dzieci w odwecie przerywają rozmowę, wychodzą, zamykają się w sobie, kłamią, a czasem uciekają z domu. Doświadczenie pokazuje, że kłótnie dotyczące wartości wyrządzają rodzinom największe szkody. Niszczą się więzi, komunikacja załamuje się, rodzina się rozpada. Upór w dążeniu rodziców do wygrania walki o przekonania i wartości doprowadza do tego, że rodzice tę „wojnę” i tak przegrywają. Dzieci w pewnym sensie „rozwodzą się” z rodzicami. Czy to znaczy, że rodzice nie mogą wpłynąć na światopogląd czy gust dzieci, że nie ma sposobu by przekazywać im najbardziej cenne wartości i nauczyć je tego w co wierzy starsze pokolenie. Na szczęście tak nie jest. Dorośli mogą mieć duży wpływ na wartości dzieci. Rodzice uczą i przekazują dzieciom swoje wartości po prostu żyjąc zgodnie z nimi, dając przykład, będąc wzorem, pokazując w praktyce to, co mówią. Im zaś lepszy kontakt rodziców z dzieckiem tym większy jest ich wpływ i silniejsze oddziaływanie jako „modelu”. Dzieje się tak dlatego, że dzieci przyjmują wartości tych dorosłych których lubią, szanują i podziwiają, a nie tych którzy mówią „rób to co mówię a nie to co robię”. Jednak dawanie najlepszego przykładu nie gwarantuje, że dzieci uznają Twoje Rodzicu wartości za swoje. Czasy się zmieniają a niektóre wartości wraz z nimi. Z biegiem lat wyznacza się nowe priorytety. Dr Thomas Gordon na temat wartości napisał: „...Bardzo pomocna w zmaganiu się z problemami kolizji wartości jest następująca modlitwa – Panie daj mi odwagę, by zmienić to co mogę zmienić, wewnętrzny spokój, by pogodzić się z tym czego zmienić nie mogę i mądrość, żebym umiał odróżnić jedno od drugiego. – Wyobraź sobie świat, w którym wszyscy ludzie żyją według słów tej modlitwy. Jaki by on był? Myślę, że byłoby o wiele mniej stresów,

dużo więcej miłości, o wiele mniej traciłoby się sił i energii na przegrane sprawy i panowałaby większa zgodność. Nie najgorsze miejsce do życia, prawda?...”.

Strategii pomocnych w rozwiązywaniu konfliktów wartości możesz nauczyć się Drogi Rodzicu na kursie Treningu Skutecznego Rodzica opracowanego przez dr Thomasa Gordona. Zapraszam.

Violetta Kruczkowska